

Výrokem tímto stává se zbytečným, aby se nejvyšší správní soud zabýval ještě výtkami přednesenými proti způsobu a výši vyměření dávky z přírůstku hodnoty.

Č. 1008.

Vyvlastnění: I. * Pachtýř pozemku vyvlastňovaného dle zák. ze 17. prosince 1919 č. 20 z r. 1920 jest zájemníkem dle § 4 t. z. a jest jej přibrati k řízení. — II. * O nároku pachtýřově na náhradu jeho melioračních nákladů jest úřad povinen věcně rozhodovati.

(Nález ze dne 9. listopadu 1921 č. 12639.)

Věc: Antonín P. z Ř. proti zemské správě politické v Praze o náhradu za vyvlastnění.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Okresní správa politická na S. vyvlastnila k žádosti stavebního družstva Domov pro Ř. nálezem z — podle zákona ze dne 17. prosince 1919 č. 20 sb. z. a n. z r. 1920 pozemky č. kat. — v Ř. za náhradu 12 korun za každý čtvereční sáh. Při komisionálním jednání žádal syn stěžovatelův, aby pozemky odevzdány byly po sklizni. V odvolání požadoval stěžovatel jako pachtýř dvora Ř. náhradu 10.000 K za vyhnojení těchto pozemků. Odvolání stran stanovené náhrady podal jak vlastník tak expropriant.

Zemská politická správa nařídila, aby za přítomnosti zúčastněných stran byla zjištěna cena za 1 m² nebo 1 čtv. sáh vyvlastňovaných pozemků. Znalci ocenili pozemky vzhledem k jejich bonitě a blízkosti obce v době předválečné korec na 1000 K a ježto nyní ceny plodin hospodářských, zvláště ušlechtilého zrní jsou 10násobné, uznali cenu korce těchto polí na 10.000 K, dle toho 1 čtv. sáhu na 12 K 50 h. S tímto odhadem souhlasil i státní technik. Stěžovatel žádal náhradu za vyhnojení a sice z jedné míry po 500 K, celkem 10.000 K. Družstvo na požadavek ten nepřistoupilo a znalci se o něm nevyslovili.

Zemská správa politická změnila rozhodnutím z — vyvlastňovací nález jen potud, že stanovila náhradu na 12 K 50 h za čtv. sáh a odkázala nájemce pozemků s jeho nárokem na náhradu na pořad práva soukromého.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nejvyšší správní soud toto:

Stěžovatel jako pachtýř vyvlastněných pozemků cítí se zkráceným ve svých právech jen tím, že byl naříkaným rozhodnutím odkázán jeho nárok na náhradu na pořad práva.

Ač stěžovatel celého jednání se zúčastnil, odpírá mu žalovaný úřad v odvodním spise právo, aby v řízení správním uplatňoval své nároky na náhradu. Jest tedy uvážiti, je-li stěžovatel stranou alespoň v řízení určujícím náhradu za vyvlastněný předmět.

V tomto případě bylo použito zákona o vyvlastnění pozemků pro stavbu obytných neb veřejných budov ze dne 17. prosince 1919 č. 20 sb. z. a n. z r. 1920. Zákon ustanovuje v §u 4, že k řízení mají býti pozváni

všichni z á j e m n í c i. Zájemníkem jest dle všeobecných zásad dojista každý, jehož právo věcné neb obligační by mohlo vyvlastněním býti dotčeno, tudíž i pachtýř, jenž dojista má zájem na tom, aby mohl své nároky uplatňovati, ježto jeho právo pachtovní k vyvlastněným pozemkům má býti zničeno. Ve stížnosti uplatňuje strana náhradu jednak za zničená práva pachtovní, jednak za vyhnojení vyvlastněných pozemků. Námitka první jest dle Šu 5 zák. ze dne 22. října 1875 č. 36 ř. z. ex 1876 nepřipustná, poněvadž, jak odvodní spis správně vytýká, stěžovatel tento nárok v řízení správním neuplatňoval a nebyl proto také v pořadí instančním řešen.

Co se týče druhé námitky, bylo dáti stížnosti za pravdu, neboť je-li, jak výše bylo řečeno, pachtýř stranou v řízení dle uvedeného zákona, pak musí úřad o jeho nárocích věcně rozhodnouti a jest proto nezákonné odkazovati pachtýře s jeho nárokem na náhradu na pořad práva.

Zákon č. 20/20 volil v té příčině cesty odchylné od řízení, jak je upravují zákony jiné, zejména zákon o vyvlastnění pro účely železniční a přikazuje jak provedení řízení vyvlastňovacího, tak vyšetření náhrady, jak vydání nálezu vyvlastňovacího, tak určení náhrady úřadům správním (§§ 4 a 5).

Jest tu zřejma tendence jednak po rychlosti řízení, jednak po ekonomii procesní, kteráž vše to sloučila v jedno řízení a co možná v jediné rozhodnutí a přikázala proto rozhodnutí o uplatňovaných nárocích zájemníků správním úřadům, při čemž soudům ponecháno, aby provedly poznámku o zavedeném řízení v knize pozemkové a rozvrhly vlastníkovu náhradu v případech Šu 6.

Zde nebylo o nároku pachtýře na náhradu za vyhnojení pozemků, vzneseném v protokole ze dne 13. ledna 1921, vůbec jednáno a nebylo o něm žalovaným úřadem rozhodnuto a to patrně následkem mylného právního názoru, že o tomto nároku přísluší rozhodovati výlučně řádnému soudu.

Bylo proto naříkané rozhodnutí zrušiti dle Šu 7 zák. o správ. soudě.

Č. 1009.

Pozemková reforma: I. * Vůči státnímu pozemkovému úřadu, rozhodujícímu o udělení souhlasu se zcizením dle § 7 zábor. zák. jsou oba kontrahenti procesní stranou, a může každý z nich zvlášť o sobě neb oba společně za schválení smlouvy učiněné zakročiti. Ve výkonu tohoto práva není jeden kontrahent vázán na souhlas druhého, a není proto ani výslovný odpor jednoho z kontrahentů na překážku podání žádosti za souhlas pozemkového úřadu kontrahentem druhým. — **II. *** Vyslovil-li se státní pozemkový úřad o žádosti za souhlas se zcizením dle § 7 zák. zábor. zamítavě, t. j. prohlásil-li, že veřejné zájmy nedovolují zamýšlenou disposici, pak z rozhodnutí toho nenabyli kontrahenti vůči úřadu nižádných práv, nýbrž vyslovena byla proti stranám nutnost ochrany veřejného zájmu úřadem zastávaného. Shledá-li též úřad později, ať na základě těchže faktických okolností, či na podkladě nových skutečností nebo průvodů, že přes to souhlas k smlouvě dle § 7 dáti lze, jest tím dotčen tento veřejný zájem, k jehož zastupování nejsou strany legitimovány.